

[Knud Kristensen.]

folkningen ude omkring at komme i Forbindelse med Administrationen og med Lovgivningsmagten, at faa Foretræde for Udvalg og at paavirke Rigsdagsmænd gennem Udtalelser om forskellige Forhold, saa at der ogsaa derigennem opnaas et meget stort Plus for Vælgerne i Hovedstadskommunen. Og ogsaa Hovedparten af Ministrene bor jo her i København; jeg tror, at de tre Fjerdedele, i hvert Fald de to Trediedele — det afhænger af, om man vil regne Gentofte med til Hovedstaden eller ej — bor i København, og hvis det skal have nogen Indfyldelse, at man er mere kendt og mere interesseret der, hvor man bor, saa er det jo ogsaa en betydelig Fordel; man kan tale med Ministrene baade som Ministre og som Privatmennesker. Og Ministrene paavirkes af hele den Stemning og Opfattelse, som hersker i den Kreds, de bevæger sig i, og i den Befolkning, de bor iblandt, som enhver bliver det, og derigennem har denne Del af vort Land en Fortrinsindfyldelse med Hensyn til at faa sine lokale Interesser varetaget, som ingen anden Del af Landet har i tilnærmelsesvis samme Omfang. Jeg tror, de fleste vil indrømme, at det f. Eks. har en ikke ringe Betydning, at Folk personlig over for Valutakontoret, Valutacentralen, kan redegøre for deres Opfattelse af deres egne Sager, selv om Valutakontoret gør alt, hvad det kan, for at dele Sol og Vind lige. Nu har man heroverfor villet fremhæve, at Provinserne havde flere Mandater i Forhold til Stemmetallet end København. At dette aldeles ikke opvejer, ja, i Virkeligheden næsten ingenting betyder i Forhold til den Fortrinsstilling, Hovedstaden har, tror jeg, ingen vil være blind for. Dertil kommer, at denne Tale om flere Stemmer pr. Mandat i Hovedstaden end i Provinserne jo kun er en formel Betragtning, idet det, der giver Mandatet, dog er Stemmerne, men hvad angaar Afgørelsen af, hvem der skal have Mandatet, skal der jo akkurat lige saa mange til ude i Landet som her i Hovedstaden, fordi Hovedstadens Stemmer gaar ud i Landet og er med til at bestemme, hvem der skal være valgt der, og det, der sikres de tyndt befolkede Egne, er faktisk kun en Opstillingsret og aldeles ikke en Fortrinsvalgret med Hensyn til at bestemme, hvem Rigsdagsmændene skal være.

Vender vi os saa til den politiske Side: Indflydelsen paa den almindelige Lovgivning, ja, saa vil jeg have Lov til at hævde, at Hovedstaden ogsaa der har en meget betydelig Fortrinsstilling ligesom med Hensyn til Varetagelse af de lokale Interesser, fordi

Regering og Rigsdag befinder sig i Hovedstaden og kan paavirkes af Stemninger, Følelser og Opfattelser. Foretræde for Udvalgene er lettere, det er lettere at faa sine Interesser varetaget og gøre sin Opfattelse gældende med Hensyn til, hvordan en Lov skal udarbejdes og formes.

Dertil kommer, at det agitationsmæssige Arbejde er langt lettere i en tæt befolket By end i et tyndt befolket Landdistrikt. Det er langt lettere at paavirke Befolkningen gennem Valgplakater, Valgagitationsskrifter og Møder, og det kræver langt mindre Bekostning og langt mindre Udfoldelse af Kræfter. Derfor ser vi ogsaa, at de, som er opstillet i Hovedstaden og de store Byer, kan betjene deres Vælgere under Valgkampen der og saa rejse ud i Landet og være med til at paavirke Befolkningen der i langt højere Grad end de, som er opstillet, og som har deres politiske Virksomhed derude. Desuden er det en Erfaringssag, at i en tætbeholdt Egn eller i en tætbeholdt By er Stemninger og Følelser langt lettere at vække end ude i tyndt befolkede Egne. Det er jo i store Forsamlinger, at Følelser og Stemninger rigtig kommer op i Højderne, og derigennem har man ogsaa i Storbyerne og de tætbeholdte Egne en Fortrinsstilling med Hensyn til at gøre sin Indflydelse gældende ved Valget af Rigsdagsmænd.

Hvis man nu vil spørge mig, om jeg kan paavise nogle Eksempler paa, at Hovedstaden har øvet en Indflydelse i dansk politisk Udvikling, netop fordi Regering og Rigsdag er her og paa Grund af de særlige Forhold, der her gør sig gældende, saa vil jeg sige, at ved de fleste afgørende politiske Systemskifter i vort Land har det jo været Hovedstaden, der har øvet langt den største Indflydelse, idet det var den, der havde de absolut bedste Betingelser for at øve Indflydelse. Vi behøver kun at tænke paa 1660, 1848 og 1920. I disse Aar, hvor der skete afgørende politiske Ændringer i vort Lands Styreform, var det Hovedstaden og dens Befolkning, der øvede en Fortrinsindflydelse og alene havde Mulighed derfor, paa de Maader, hvorpaa det skete.

Men ogsaa hvad angaar, skal vi sige den mere dagligdags, den mere jævne Politik, er der jo ingen Tvivl om, at Hovedstaden øver en Fortrinsindflydelse uden om Rigsdagen, uden om de valgte Repræsentanter, paa Grund af sin Størrelse, paa Grund af sin Befolkningstæthed, paa Grund af sine samlede Interesser og sin samlede Opfattelse.

Lad mig nævne en saadan Ting som